

Gosciny

Sempé

Malý Mikuláš

Mikulášovy průšvihy

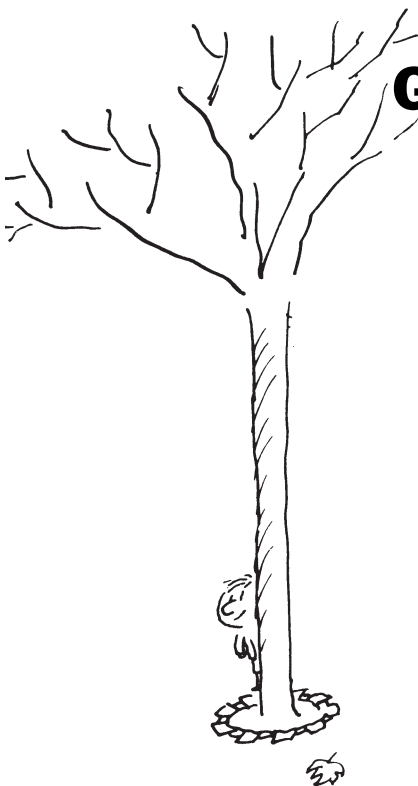

Goscinny

Sempé

Mikulášovy průšvihy

přeložila Tamara Sýkorová-Řezáčová

BB/art

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2011.

Bořivojova 75, Praha 3

Le petit Nicolas a des ennuis

By Goscinny / Sempé

Copyright © 1964, by Éditions Denoël

New edition © 2004

All rights reserved.

Z francouzského originálu *Le petit Nicolas a des ennuis*
přeložila © 1997, 2011 Tamara Sýkorová-Rezáčová

Sazba: Proxima, s.r.o.

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

Třetí upravené vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-932-9 (pdf)

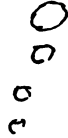
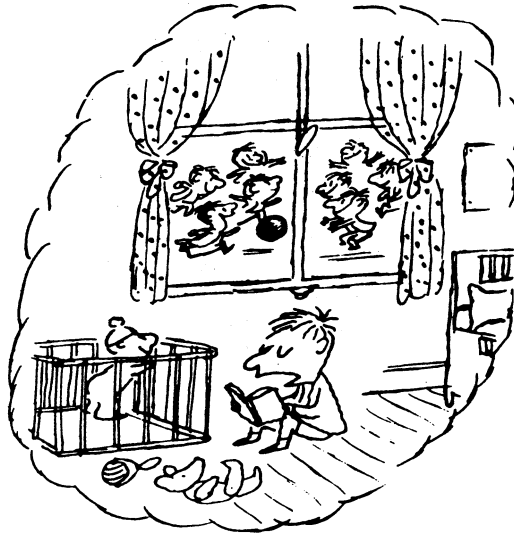

Jáchym má trápení

Jáchym nebyl včera ve škole a dneska přišel děsně pozdě a tvářil se pekelně našťvaně, a my jsme údivem valili bulvy. Nepřekvapilo nás ani tak to, že Jáchym přišel pozdě a že se tvářil našťvaně – chodí pozdě v jednom kuse a tvářil se načůřeně pokaždé, když musí do školy –, ale spíš nám vyrazila dech paní učitelka, jelikož se na něho usmála a řekla:

„Gratuluju ti, Jáchyme. Jsi jistě šťastný, vid?“

To nás udivilo ještě víc, jelikož se už sice stalo, že paní učitelka byla na Jáchyma milá (je moc roztomilá, když se na někoho usmívá, ať už je to, kdo chce), ale ještě nikdy, fakt nikdy, mu negratulovala. Jenomže se nezdálo, že by z toho Jáchym měl radost – tvářil se pořád stejně namíchnuté a šel si beze slova sednout do lavice vedle Fridolína. Otočili jsme se a dívali jsme se na něho, ale paní učitelka zaklepala pra-

vítkem na stůl a řekla, abychom se nerozptylovali, starali se o své a opsali si do sešitů, co je napsáno na tabuli, ale bez chyby, prosím.

Potom jsem zaslechl Augustýnův hlas, jak za mnou říká:

„Jáchym má brášku. Dejte to dál!“

O přestávce jsme se všichni nahrnuli k Jáchymovi, který stál opřený o zeď s rukama v kapsách, a ptali jsme se ho, jestli je to pravda, že má bráchu.

„Se ví,“ přikývl Jáchym. „Včera ráno mě tatínek vzbudil. Byl už oblečený, ale neoholený a zarostlý, dal mi pusy a řekl mi, že se mi v noci narodil bratříček. Pak jsem se musel rychle obléct a šli jsme do porodnice, kde byla maminka. Ležela v posteli, ale tvářila se stejně nadšeně jako tatínek, a vedle její postele ležel v kolíbce nový bratříček.“

„Zato ty moc nadšeně nevypadáš,“ řekl jsem mu.

„Proč bych taky měl být nadšený?“ ucedil Jáchym. „Předně má děsnou šlehu. Je úplně prtavý a celý červený a v jednom kuse řve a jim se to zdá roztomilé. Když já se doma trochu rozkřiknu, hned mě napomínají, abych byl zticha, a tatínek mi ještě řekne, že jsem pitomec a že se mu rozskočí hlava.“

„Jo, to já znám,“ přidal se k němu Viktorín. „Já mám taky mladšího bráchu, s tím jsou jenom potíže. Je mazlíček našich a může si dělat, co ho napadne, a když mu jednu vrazím, hned utíká žalovat, a já mám pak ve čtvrtek zakázaný biják.“

„To u nás je to zrovna naopak,“ řekl Albín. „Já mám staršího bráchu a mazánek je on. Ustavičně tvrdí, že se vším nadělám, a každou chvíli mi nařeže a smí zůstat vzhůru dlouho do noci a koukat na televizi, a nechají ho kouřit!“

„Od té doby, co mám bráchu, mě pořád jenom hubují,“ stěžoval si Jáchym. „Maminka v porodnici chtěla, abych dal bratříčkovi pusy, a já jsem neměl moc chuti, ale přesto jsem k němu šel a tatínek hned začal křičet, abych dával pozor, že převrhnou kolíbkou a že v životě neviděl takové nemehlo, jako jsem já.“

„Čím se takové mrně živí?“ zeptal se Vendelín.

„Pak jsme šli domů,“ pokračoval Jáchym, „já a tatínek, a doma bylo bez maminky děsně smutno. Zvlášť když se tatínek namíchl, jelikož když dělal večeri, nemohl najít otvárač konzerv, a taky jsme tam neměli nic jiného než sardinky a hory sterilovaného hrášku. A ráno při snídani mě tatínek znovu seřval, když mi při vaření uteklo mlíko.“

„To ještě uvidíš,“ provokoval Viktorín. „Až ho přinesou domů, bude spát v ložnici rodičů, ale potom ho strčí k tobě. A pokaždé, když začne brečet, budou si myslet, žeš mu něco udělal.“

„Můj velký brácha spí taky v mém pokoji,“ řekl Albín. „Teď už mi to moc nevadí, ale když jsem byl malý, to už je dávno, měl ten blbec ve zvyku bavit se tím, že mě strašil.“

„Tak to teda ne!“ vykřikl Jáchym. „Jen ať to zkusí, u mne spát nebude. Můj pokoj patří mně, a když chce u nás spát, ať si najde jiné místo!“

„Pche!“ ušklíbl se Viktorín. „Jestli tvoji rodiče rozhodnou, že bude spát v tvém pokoji, bude spát v tvém pokoji a šmytec!“

„To ne, pane! To zase prrr, pane!“ křičel Jáchym. „Ať si spí, kde chce, ale u mě ne! Já se v pokoji zavřu a konec, basta fidli!“

„Odpoledne mě tatínek znovu vzal do porodnice,“ vyprávěl Jáchym, „a byl tam strejda Oktáv a teta Edita a teta Lýdie a všichni říkali, že se můj bráška podobá spoustě lidí, tatínkovi a mamince a strejdovi Oktávovi, a tetě Editě i Lýdii, a dokonce i mně. A pak začali mluvit o tom, že jsem jistě šťastím bez sebe a že teď musím být děsně hodný a pomáhat mamince a dobře se učit ve škole. A tatínek řekl, že doufá, že se budu trochu snažit, že jsem až doteďka byl lajdák a že musím být bráškovu příkladem. A pak se o mě už nestarali. Jenom maminka, ta mi dala pusu a řekla mi, že mě má ráda úplně stejně jako malého brášku.“

„Poslouchejte, kluci,“ přerušil ho Augustýn, „co takhle dát si kopaanou, než skončí přestávka?“

„Jo, počkej,“ vzpomněl si Viktorín, „a až budeš chtít jít ven, zahrát si s kluky, řeknou ti, že máš zůstat doma a hlídat bratříčka.“

„Cože? To zrovna! Jen ať se hlídá sám,“ řekl Jáchym. „Přece se ho nikdo neprosil. Půjdu si hrát, kdy budu chtít.“

„Budou ti dělat maléry,“ věštil Viktorín. „A nakonec ti řeknou, že na něho žárlíš.“

„Cože?“ zvolal Jáchym. „To by tak ještě scházelo!“

Potom nám řekl, že vůbec nežárlí, že to je pitomost, něco takového říkat, že se o svého bráchu prostě nestará. A jediná věc, kterou by nerad, je, aby ho s ním otravovali a strkali mu ho do jeho pokoje a aby mu zakazovali hrát si s kamarády, a že nesnáší mazánky, a jestli mu s ním nedají pokoj, že odejde z domova a že se pak všichni chytanou za nos, a ať si ho nechají, toho svého Leonka, a že budou rodiče litovat, až bude pryč, zvláště až se dovědí, že se stal kapitánem námořní lodi a vydělává spoustu peněz, a že už má domova i školy až po krk a že nikoho nepotřebuje, a vůbec, že je mu to všechno k smíchu.

„Kdo to je, ten Leonek?“ zeptal se Kryšpín.

„No přece můj brácha,“ odpověděl Jáchym.

„To je legrační jméno,“ řekl Kryšpín.

A Jáchym se na něho vrhl a zboxoval ho, a právem, jelikož, jak nám řekl, jednu věc nesnáší: Když někdo uráží jeho rodinu.

Dopis

Dělám si velké starosti o tatínka, jelikož vyloženě ztrácí paměť. Nedávno kvečeru mi listonoš přinesl velký balík a já měl fakt radost, jelikož jsem moc rád, když listonoš přinese balík na mou adresu, jenže to jsou vždycky dárky, co mi posílá moje bábinka, to je maminčina maminka, a tatínek říká, že tím to dítě neuvěřitelně kazí, a maminka se pokaždé namíchne, ale tentokrát se to obešlo bez hádek, jelikož ten balíček nebyl od bábinky, ale od pana Bimbáce, což je tatínkův šéf. Bylo to Člověče, nezlob se – jedno už mám – a uvnitř byl dopis pro mě:

„Milému Mikuláškoví, který má tak pracovitého tatínka,
Romuald Bimbác.“

„Co je to za nápad?“ divila se maminka.

„Já jsem mu totiž nedávno prokázal osobní službičku,“ vysvětloval tatínek. „Šel

jsem se mu postavit do fronty na jízdenky na nádraží, když jel na dovolenou. Myslim, že je to od něj hezké, poslat Mikulášovi dárek.“

„Zvýšit ti plat by bylo ještě hezčí,“ poznamenala maminka.

„No výborně, bravo!“ řekl tatínek. „To se obzvlášť hodí, dělat takové poznámky před malým. Ostatně jak si to představuješ? Chceš, aby Mikuláš ten dárek vrátil a řekl Bimbácovi, že by dal přednost tomu, aby mi zvýšil plat?“

„Ne, to ne!“ polekal jsem se.

Jelikož uznejte, že mám pravdu: já sice už jedno Člověče mám, ale to druhé bych mohl ve škole vyměnit s nějakým kamarádem za něco lepšího.

„Aha,“ řekla maminka. „No, když jsi spokojený s tím, jak někdo rozmazluje tvého syna, tak už nic neříkám.“

Tatínek se podíval ke stropu, se zaťatými zuby zavrtěl hlavou a potom mi řekl, že bych měl panu Bimbácovi zatelefonovat a poděkovat mu.

„To ne,“ namítla maminka. „V takových případech se sluší napsat děkovaný dopis.“

„To máš pravdu,“ přikývl tatínek. „Dopis bude lepší.“

„Já bych radši zatelefonoval,“ řekl jsem.

Jelikož psát je otrava, to je fakt, ale telefonování je zábava a naši mě telefonovat nikdy nenechají, jen když volá bábinka a chce, abych jí po telefonu poslal pusinky. Bábinka to má strašně ráda, když jí po telefonu posílám pusinky.

„Tebe se nikdo na nic neptal,“ řekl tatínek. „Když se ti řekne, že budeš psát, budeš psát!“

To teda bylo vážně nespravedlivé! Tak jsem řekl, že vůbec nemám chuť něco psát, a jestli mě nenechají zatelefonovat, že ji nechci, tu pitomou hru, že stejně jedno Člověče, nezlob se už mám, a docela ucházející, a když už něco musím, tak raději zatelefonuji panu Bimbácovi, aby tatínkovi zvýšil plat.

„Chceš dostat pohlavek a jít spát bez večeře?“ rozkřikl se tatínek.

Dal jsem se pro jistotu do breku a tatínek se zeptal, co komu udělal, že má takhle trpět, a maminka prohlásila, že jestli se nedočká chvíle klidu, bude to ona, kdo půjde spát bez večeře, a my se o sebe budeme muset postarat sami.

„Poslouchej, Mikuláši,“ dodala potom, „jestli budeš hodný a napíšeš ten dopis bez vyvádění, můžeš si vzít dva kusy moučnicku.“

Řekl jsem, že teda dobře (byl zrovna meruňkový koláč), a maminka řekla, že jde připravit večeři, a odešla do kuchyně.

„Tak do toho,“ řekl tatínek. „Napíšeme si to nanečisto.“

Vytáhl ze zásuvky psacího stolu papír a tužku, podíval se na mě, chvíli tu tužku okusoval a pak se zeptal:

„Tak co bys tomu staroušovi Bimbácovi napsal?“

„No, já nevím,“ řekl jsem. „Mohl bych mu napsat, že jedno Člověče už mám, ale že mě moc potěšil, jelikož to jeho můžu vyměnit ve škole s nějakým kamarádem za něco jiného. Například Kryšpín má senzační modré autíčko a...“

„No jasně. Tak to by stačilo. Dovedu si to představit. Tak teda... Jak začneme?... Milý pane... Ne... Milý pane Bimbáci... Ne, to je moc důvěrné... Vážený pane... Hmm... Ne...“

„Mohl bych napsat ‚Pane Bimbáci,‘“ navrhl jsem.

Tatínek se na mě podíval, potom vstal a zavolal ke kuchyni:

„Miláčku! Milý pane, Vážený pane, nebo Milý pane Bimbáci?“

„O co jde?“ zeptala se maminka, vyšla z kuchyně a otírala si ruce do zástěry.

Tatínek jí to zopakoval a maminka řekla, že ona by tam dala Milý pane Bimbáci, ale tatínek řekl, že se mu to zdá moc důvěrné a že uvažuje o tom, jestli by nebylo

lepší prostě jen Vážený pane. Maminka řekla, že ne, že prostě jen Vážený pane by bylo moc strohé a že se nesmí zapomínat na to, že ten dopis píše dítě. Tatínek řekl, že právě Milý pane Bimbáci se na dítě nehodí, že to není dost uctivé.

„Když už ses rozhodl, tak co mě zdržuješ?“ zeptala se maminka. „Musím dodělat večeri.“

„Ó promiň, že tě ruším v tvé důležité práci. Koneckonců nejde o nic jiného než o mého šéfa a mé postavení.“

„Chceš říct, že tvoje postavení závisí na dopisu od Mikuláše?“ zeptala se maminka. „Každopádně když pošle dárek moje maminka, nikdy se s tím tolik nenadělá!“

Teď nastalo peklo. Tatínek křičel, maminka křičela a nakonec odešla do kuchyně a práskla za sebou dveřmi.

„Tak,“ řekl mi tatínek. „Vezmi si tužku a piš.“

Posadil jsem se k psacímu stolu a tatínek začal diktovat:

„Milý pane, čárka, nový řádek... S radostí, ne, to škrtni... Počkej... Potěšilo mě, ano, to je ono... Velice mě potěšilo a náramně překvapilo... Ne, dej tam nesmírně překvapilo... Bane, víš, nic se nesmí přehánět... Nech tam náramně překvapilo... náramně překvapilo, když jsem dostal Váš krásný dárek... Ne... Tady bys mohl napsat nádherný dárek... Mám z něj velikou radost. Ale ne!... To už tam máme... Teď napíšeš S úctou... nebo raději S uctivým pozdravem... Počkej...“

Tatínek se sebral a šel do kuchyně, slyšel jsem křik a pak se vrátil celý rudý.

„No dobrá,“ řekl. „Dej tam S uctivými pozdravy... a pak se podepiš. A máme to.“

Tatínek si vzal ode mě papír, aby si to přečetl, ale vyvalil oči, znovu se na ten papír podíval, pak si ztěžka vzdychl a vytáhl jiný papír, že to napíšeme znovu nanečisto.

*S dokonalou úctou... ne...
...s výrazem úcty... ne!
Raďte přijmout... me...
Takhle to prostě nejde!*

„Mám dojem, že máš svůj dopisní papír?“ napadlo ho najednou. „Takový papír s barevnými ptáčky, co ti jednou dala k narozeninám teta Dorotea...“

„Byli to králíci,“ řekl jsem.

„Ano, to je ono,“ řekl tatínek. „Dojdi si pro něj.“

„Já nevím, kde je,“ řekl jsem.

Tatínek šel tedy se mnou do mého pokoje a začali jsme hledat a ze skříně všechno vypadlo na zem a přiběhla maminka a ptala se, co to vyvádíme.

„Představ si, že hledáme Mikulášův dopisní papír,“ zařval tatínek. „Ale to je peklo, jaký je v tomhle domě nepořádek. Něco neuvěřitelného!“

Maminka řekla, že dopisní papír je v zásuvce malého stolku v obýváku a že toho začíná mít po krk a že večere je hotová.

Přepsal jsem tatínkův dopis a musel jsem začínat několikrát, kvůli chybám a jedné kaňce. Maminka nám přišla říct, že večere bude spálená, ale co se dá dělat, a já jsem ještě třikrát přepsal obálku a tatínek řekl, že můžeme jít večeret, ale já jsem ho poprosil o známku a tatínek řekl: „Ach ano!“ a známku mi dal a pak jsem dostal dva kusy koláče. Ale maminka na nás během celé večere vůbec nepromluvila.

Druhý den večer jsem se polekal a začal jsem se o tatínka bát, jelikož zazvonil telefon, tatínek ho zvedl a řekl:

„Haló?... Ano... Ach, to je pan Bimbác?... Dobrý večer, pane Bimbáci!... Ano... Cože?“

Tatínek se zatvářil udiveně a dodal:
„Dopis?... Ach tak! Proto po mně včera chtěl ten malý tajněstkář Mikuláš poštovní známku!“

Cena peněz

Dneska jsem napsal dějepisnou písemku za jedna. Dostali jsme totiž Karla Velikého, a to já si bezvadně pamatuju, zvláště tu historku o Rolandovi a jeho meči, který se nedal zlomit.

Když se to dověděli tatínek s maminkou, měli náramnou radost a tatínek vytáhl peněženku a dal mi... že neuhádnete, co? Desetifrank!

„Tady máš, chlape,“ řekl tatínek, „a zítra si za to kup, co budeš chtít!“

„Ale... miláčku,“ namítla maminka, „nemyslíš, že to je pro takové dítě moc peněz?“

„Vůbec ne,“ odpověděl tatínek. „Je nejvyšší čas, aby se Mikuláš naučil znát cenu peněz. Jsem přesvědčen, že utratí těch deset franků rozumným způsobem. Co říkáš, člobrdo?“